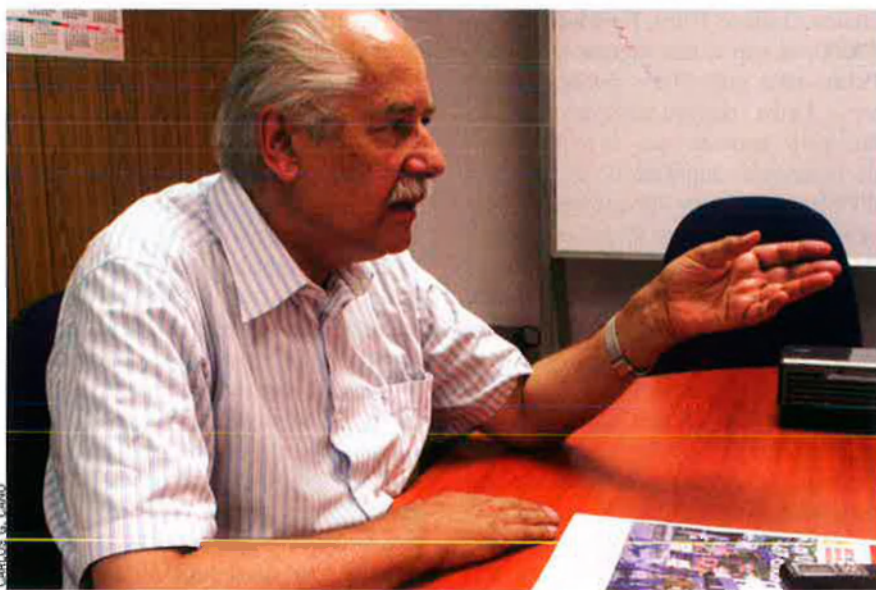

“Llatinoamèrica necessita armes nuclears”

Heinz Dieterich (Wümme, Alemanya, 1943), sociòleg i professor a la Universitat Autònoma de Mèxic, és considerat un dels principals ideòlegs del president de Veneçuela, Hugo Chávez, no debades el seu llibre ‘Socialismo del siglo XXI’ ha donat nom al projecte bolivarià chavista.

CARLOS G. COMO

Com s'explica el rebuig que Hugo Chávez genera a Europa, fins i tot entre sectors d'esquerra?

—L'oligarquia veneçolana estava molt vinculada a les elits polítiques europees. Quan Felipe González era candidat, per exemple, passava les vacances a la casa que el magnat Gustavo Cisneros té al Carib. Però quan es va veure que Chávez no trairia el seu projecte de canvi, l'oligarquia veneçolana va moure fils i va donar lloc a una campanya mediàtica internacional. No obstant això, la raó de fons són les riqueses naturals.

—Les reaccions al “por qué no te callas” van posar de manifest un cert sentiment de greuge a Llatino-

amèrica. Què hauria de fer Espanya per saldar el seu deute?

—Primer, reconèixer l'explotació i l'esclavitud, perquè va ser una acció injustificable, amb elements de genocidi, i, si tu comets un crim i ets honest, ho has de reconèixer. Un cop fet això, deixar de vetllar pels interessos de les multinacionals a països amb governs dèbils. I en segon lloc, deixar de subvertir l'ordre establert. La campanya mediàtica d'*El País* en contra dels governs progressistes és ferotge. Però PRISA edita el 30 % dels llibres de text a Mèxic, té televisions, ràdios... tot són interessos que fan que, tant la monarquia com el govern, en el fons facin de representants de les multinacionals. I s'entén

que aquesta és la lògica capitalista, però Espanya hauria de retreure's més que els Estats Units perquè té un deute històric. Si els alemanys paguen indemnitzacions pels crims dels nazis, per què Espanya no paga l'or que va robar?

—Partint de la base que el model de desenvolupament és reproducible però no universalitzable, perquè no hi ha recursos per a tots, com pot demanar un polític que els ciutadans renunciïn a certs privilegis, en pro d'un món més just?

—Per a arribar a les masses cal un mecanisme de transferència de riquesa. Però ara hi ha una transferència desigual cap a Veneçuela, perquè la majoria de països no tenen petroli. Així que s'ha d'aconseguir que tots els estats condemnin la concentració de riquesa que hi ha en l'actualitat. Però, com que això mai no s'aconseguirà voluntàriament, s'han d'utilitzar mecanismes de pressió. I com que el 80 % de la població mundial no participa de la riquesa del primer món, la majoria està de part nostra. Però són els altres els qui tenen les armes nuclears... És molt difícil.

—Acabarà tot plegat en un nou conflicte bèl·lic a escala mundial?

—Si no existissin les armes nuclears, ja hauria esclatat una altra guerra pel petroli. Però no, hi haurà guerres tradicionals, per sota del llindar de la superpotència, perquè no es volen destruir mútuament. És clar que tampoc no es pot excloure un holocaust nuclear perquè als Estats Units, fa uns mesos, la Força Aèria va creuar tot el país amb un bombarder carregat amb sis armes nuclears, bombes reals, i ningú no se'n va adonar. I ara han enviat fusibles d'ogives nuclears a Taiwan pensant-se que eren bateries. Si passa això a la Força Aèria i algú s'ho pren com una agressió, un dia en passarà alguna de grossa. Així que el risc d'una guerra nuclear existeix, sí.

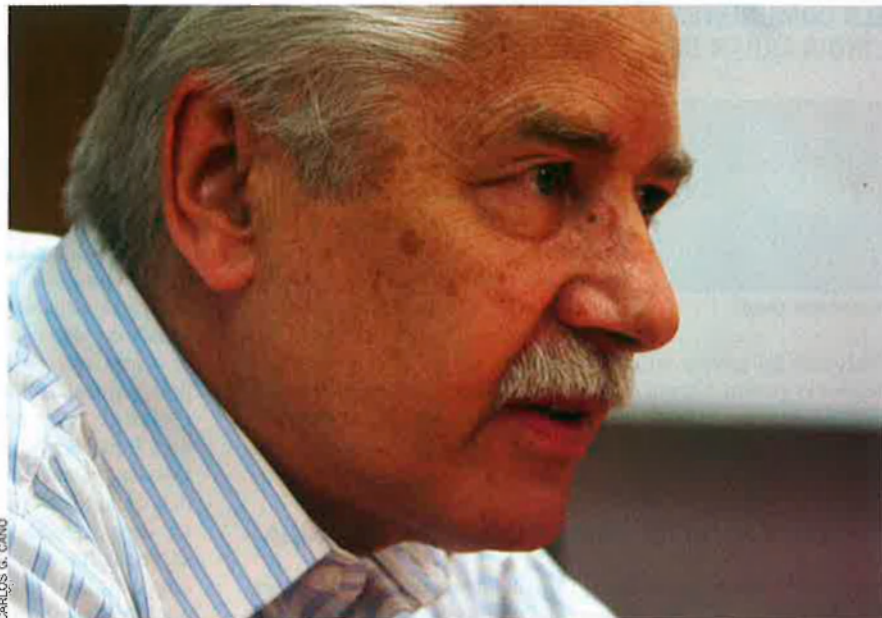
—La pressió a què es refereix implica que països com Veneçuela, l'Iran o Corea del Nord tinguin armes nuclears?

—En primer lloc, el dret ha de ser igual per a tothom i avui dia només tenen armes els poderosos. En segon lloc, els amics dels Estats Units no

tenen cap tipus de problema per adquirir armes nuclears. Fa dos anys el president Bush va oferir a l'Índia entrar al club de les potències nuclears, fins i tot venent-li tecnologia. Per què no ofereix el mateix a l'Iran? I en tercer lloc, estem davant processos que no sempre es poden controlar, perquè el Pakistan és una potència nuclear i ningú ho va poder evitar. La qüestió és si l'Amèrica Llatina necessita armes nuclears. Mitterrand va dir una cosa important, quan era president: "Per què França és al Consell de Seguretat, sent un país tan petit? Perquè tenim armes nuclears." I si això ho diuen 60 milions de francesos, per què 300 milions de llatinoamericans no haurien de dir el mateix? Jo penso que sí, que Llatinoamèrica necessita armes nuclears.

—**El conflicte colombià té solució, sense legalitzar abans la producció i el comerç de la coca?**

—Les drogues són una qüestió econòmica i les controlen les elits dominants. Però jo crec que la solució del conflicte depèn més aviat de la voluntat política, decidint sobre la reforma agrària, el model de desenvolupament, el destí de les bases nord-americanes, etc. Però no s'aconseguirà negociar sense un front comú de governs llatinoamericans i europeus, sobretot de França, Itàlia, Espanya i Suïssa. L'oligarquia colombiana no vol negociar perquè ara es pensa que poden guanyar militarment. I no negociaran perquè quan negociés has de fer concessions. Des del meu punt de vista, l'argumentació hauria de ser la següent: Uribe, has fet, d'un conflicte intern, un conflicte hemisfèric; ets un portaavions en terra de Washington; agredeixes militarment altres països, segrestes ciutadans a Caracas...; com que l'Organització dels Estats Americans i el Grup de Río t'han condemnat,

"Quan es va veure que Chávez no trairia el seu projecte de canvi, l'oligarquia veneçolana va moure fils i va donar lloc a una campanya mediàtica internacional."

tens sis setmanes per negociar, per exemple. I busquem entre tots una fórmula diplomàtica perquè ningú no perdi la cara amb tot això. Però, si no acceptes, ens obligues a reconèixer les FARC com a forces bel·ligerants, perquè no pots negociar si no trenques amb la doctrina del terrorisme de Washington. Uribe, si no arregles aquesta situació, ho farà la comunitat llatinoamericana, t'agradi o no.

—**Què me'n diu de la situació al Tibet, ara que s'acosten els Jocs Olímpics de Pequín?**

—A Espanya hi ha, des de fa molt de temps, moviments independentistes al País Basc i a Catalunya, i ara també a Galícia. Això és conseqüència d'una institució a la força de l'estat nacional. Un nucli dominant s'imposa als pobles que viuen allà i no sempre aconsegueix dissoldre'ls en un nou estat. És el mateix cas del Tibet i el problema general dels pobles sense estat. Però em sembla que

aquesta és una operació de la dreta mundial, de la CIA. Per què apareix ara el conflicte, quan la Xina ha dut a terme una política de foment de les minories? El problema és que els xinesos no han divulgat prou el que han fet.

—**En tot cas, vostè està a favor de l'autodeterminació dels pobles, tant en el cas espanyol com en el xinès?**

—En general, sí, però he de dir que depèn del cas. A Bolívia, per exemple, l'autonomisme de Santa Cruz és un projecte de Washington per a destruir el govern d'Evo i quedar-se amb el petroli. Així que, en aquest cas, hi estaria en contra. En el de Palestina, en canvi, a favor. I al País Basc crec que no hi hauria cap problema. Però, en el cas del Tibet, la independència seria un enorme pas endavant per als interessos de l'imperialisme —la CIA va entrenar paramilitars als anys 50 per provocar una guerra de guerrilles—. Estic a favor d'una autonomia tan àmplia com sigui possible, però en contra d'un estat independent, perquè el Tibet és un territori gegant sense recursos i, si s'independentitza, es convertiria en un titella manipulada per Washington.

*Carlos G. Cano
San Salvador (El Salvador)*

"Per a arribar a les masses cal un mecanisme de transferència de riquesa. Però ara hi ha una transferència desigual cap a Veneçuela, perquè la majoria de països no tenen petroli."